

Република Србија
КОМОРА БИОХЕМИЧАРА СРБИЈЕ
Стојана Аралице 10/3, 11070 Нови Београд
Контакт телефон/факс: +381 11 22 83 878; +381 69 32 30 855
E-mail: office@kbs.co.rs
<http://www.kbs.co.rs/>

Извештај о спроведеним активностима ради побољшања безбедности
здравствених радника – на нивоу Коморе биохемичара Србије

У складу са Одлукама које је Комисија за безбедност здравствених радника, формирана од стране Министарства здравља РС Решењем бр. 119/01-26/2016-02, доносила током 2017. године, на нивоу Коморе биохемичара Србије (КБС) је предузето следеће:

- I. Формиран је Образац за пријаву нових догађаја, насиља над здравственим радницима и омогућено је да се путем сајта Коморе изврши пријављивање.
- II. Формиран је Упитник са темом безбедност здравствених радника који је обухватио најважније сегменте рада чланова КБС. Наведени Упитник је путем mail-а упућен свим члановима КБС, а такође је дата могућност да се путем званичног сајта Коморе приступи попуњавању Упитника.
- III. Спроведено је истраживање у које су укључени чланови КБС у трајању од три месеца (од 15. августа до 15. новембра текуће године), при чему је у анкети је учествовало 76 чланова Коморе, односно 10% од укупног чланства.
- IV. Извршена је анализа добијених података како би се направио план даљих активности на нивоу Коморе и у оквиру рада Комисије за безбедност здравствених радника.
- V. Из анализе приспелих података следи:

Упитник о насиљу над здравственим радницима попунило је 76 биохемичара, од тога 84,2% жена и 15,8% мушкараца. Позиву да попуне анкету одазвали су се подједнако здравствени радници старости од 42 до 51 година (31,1%) и старији од 52 године (30,3%), а у нешто мањем проценту млађе колеге старости од 36 до 41 године (21,1%) и старости до 35 година (17,1%). Учесници у истраживању су у највећем броју имали радног стажа од 16 до 30 година 46,1%, до 15 година 39,5% а само 14,5% је имало радни стаж преко 31 године.

Анкету су попунили углавном биохемичари 96,1%, а у малом проценту је било и осталих профила здравствених радника (фармацеути, лекари и медицинске сестре-техничари).

Учешћу у истраживању су се у највећем броју одазвали запослени у болницама 28,9%, у дому здравља 26,3%, клиничком центру 10,5%, а учествовао је и значајан број запослених у приватном сектору 18,4%.

Испитивање је показало да је веома велики проценат биохемичара у току свог стажа доживео неки вид насиља, које се у доста случајева јављало више пута, односно 86,8% је доживело насиље у вербалном облику, од чега 3,9% и физичко насиље, а само 13,2% није у току свог радног стажа доживео неки вид насиља. Од испитаника који су доживели вербално насиље, 38% је навело да су нападе доживели у неколико наврата.

Посматрајући догађаје у току последњих годину дана уочава се да је и даље велики број испитаника био изложен вербалном насиљу 63,2%, физичко насиље удружено са вербалним је доживело њих 2,6%, а 36,8% није имало такво искуство у току последњих годину дана.

Као извршиоци насиља наводе се пацијенти у 59,2% случајева, у 32,9% случајева је то била пратња пацијената, док се у великом проценту наводи као извршилац и претпостављени и то 30,3%.

Анкетирани су изјавили да у већини случајева нису добили заштиту приликом напада (72,4%), док је у 27,6% случајева заштита пружена од стране колеге, претпостављеног 6,6%, радника обезбеђења 2,6%, а било је случајева да су здравствени радници добили заштиту од стране других присутних пацијената, 2,6%.

Као најчешће разлоге напада испитаници су навели:

- нереална очекивања пацијената 44,7%
- лоша комуникација са другим запосленима 30,3%
- нереална очекивања чланова породице 22,4%
- дуго чекање на преглед 17,1%
- незадовољство прегледом 17,1%
- пацијент под дејством алкохола 17,1%
- психијатријски пацијенти 17,1%
- непознат разлог 17,1%

59,8% испитаника насиље је пријавило надлежнима у здравственој установи, док 40,2% то није учинило јер сматрају да то не би имало ефекта. Полицију је обавештавао још мањи број нападнутих здравствених радника, односно само 7,9% наводећи као разлог да нису уверени у пружање адекватне заштите.

78,9% испитаника је навело да се напад најчешће дешавао у радном простору или ходнику установе 7,9%, али је значајан проценат пријавио и напад приликом прегледа у кући пацијента 3,9%.

Испитивање је показало да напади које су биохемичари доживели на радном месту остављају у значајној мери последице и то:

- смањено задовољство послом 39,5%
- осећај беспомоћности 35,5%
- осећај беса 27,6%,
- анксиозност 26,3%
- губитак мотивације за рад 21,1%
- страх 18,4%

Највећи број испитаника није одсуствовао са посла због претрпљеног насиља (90,8%) али у око 10% случајева је то ипак било неопходно, а 2,6 % је одсуствовало дуже од седам дана.

Као мере препознате као превентивне у спречавању насиља над здравственим радницима, испитаници су навели следеће:

- побољшање статуса здравствених радника у друштву 63%,
- повећање ефикасности кроз повећање броја здравствених радника 55%,
- боља информисаност пацијената о њиховим правима и обавезама 55%,
- увођење мера обезбеђења 54%,
- увођење строжијих мера санкционисања насилника 51%.
- увођење статуса службеног лица 45%,
- информисање здравствених радника о поступању у случају напада 42%,
- увођење службеника обезбеђења 38%,
- подизање свести друштва о проблему насиља 38%,
- скраћење времена чекања на преглед 29%,
- обука за одбрану и управљање стресним ситуацијама 29%,

Добијени подаци су од великог значаја за наставак кампање везане за безбедност здравствених радника, при чему би сегменти даљег рада били:

- Детаљна анализа спроведеног испитивања и коришћење података за препознавање кључних места где би се предузимале активности;
- Активна улога у процесу едукације чланова КБС сагласно научним и стручним сазнањима како би се подигао ниво информисаности чланова Коморе;
- Унапређење односа Комора здравствених радника са здравственим установама, са директорима и Одборима за безбедност и здравље на раду установа.

Комора биохемичара Србије ће и у наредној 2018. години, у сарадњи са својим члановима, Министарством здравља РС, осталим коморама здравствених радника и другим институцијама наставити рад на изналажењу решења и унапређења безбедности чланова наше коморе и свих осталих здравствених радника.

С поштовањем,

У Београду, 14. 12. 2017.године

Директор

Коморе биохемичара Србије

Славица Цимбаљевић
Прим. др. сц. мед. Славица Цимбаљевић